

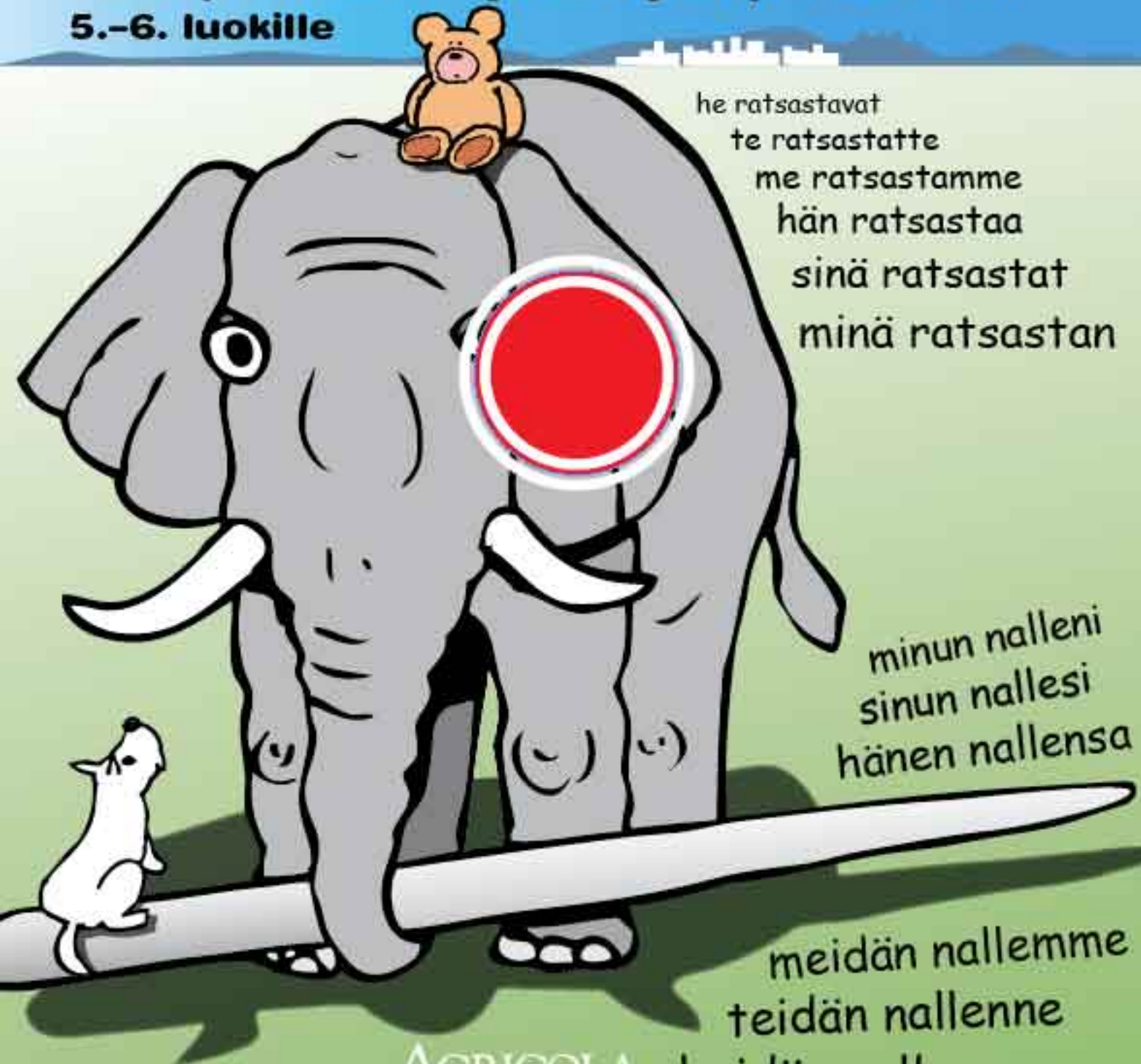
Tuula Merisuo • Rauli Storm

Mistä kiikastaa?

4. kirja

Äidinkielen tehtäviä luokkaopetukseen,
tukiopetukseen ja erityisopetukseen
5.-6. luokille

he ratsastavat
te ratsastatte
me ratsastamme
hän ratsastaa
sinä ratsastat
minä ratsastan

minun nalleni
sinun nallesi
hänen nallensa

meidän nallemme
teidän nallenne
heidän nallensa

AGRICOLA
KUSTANNUSYHTEISÖ

Mistä kiikastaa? 4

Kirjoissa on tehtäviä, jotka harjoittavat tavallisin oppilaille ongelmia tuottavia asioita. Tehtävät on järjestetty kirjaan ongelmien mukaan, ja ne ovat vaikeustasoltaan vaihtelevia. Osa tehtävistä tehdään suullisesti ja osa monistetaan oppilaille.

Mistä kiikastaa? 3. kirja (108 s.)

3.–4. luokille

Äidinkielen tehtäviä luokko-opetukseen, tukio-
petukseen ja erityisopetukseen.
Kirjan tehtävät harjoittavat mm. seuraavia asioi-
ta: aakkosjärjestys • tavuttaminen • iso ja pieni
alkukirjain • sanarajan löytäminen • yhdyssanat
• kaksoiskonsonantti • substantiivi • adjektiivi •
verbi • piste • kysymysmerkki • huutomerkki

Sisälto

Opettajain	5
Aakkosjärjestys	6
Sanan jakaminen riveille	10
iso ja pieni alkukirjain	16
Yhdyssana	34
Adjektiivi	54
Verbi	64
Persoonapronomini	80
Numeraalit	90
Pilkku	94

3. Monet tyttöjen ja poikien nimet tarkoittavat myös jotain muuta. Lue alla olevat lauseet ja mieti, mitkä sanat ovat nimiä. Kirjoita lauseet uudelleen siten, että nimet alkavat isoilla alkukirjaimilla.

Huomenna annan annalle annan oman anna-lehden.

Oli onnin onni, että onnin isä löysi kaupasta onnille sopivat luistimet.

Kovalla tuulella tuulin enon rakentama tuulimylly pyörii vinhasti tuulin pihalla.

Viime jouluna pyryn perhe epäpässyt ajamaan kovan lumipyryn vuoksi autolla pyryn lumi-serkun luokse maalle.

Kesällä heiniä alustuttaa paikassa, jossa kasvaa heiniä, koska heinistä heinille tulee heiniäruha.

Naapurin aatolla ja lahjalla on nimipäivät kesällä. isovelji aatto juhlii jo ennen juhannusta, mutta pikkuinen lahja saa lahjat vasta elokuussa.

1. Mieti, mitkä tekstin sanoista ovat erisnimiä. Korjaa niihin iso alkukirjain.
Kirjoita joko Davidista tai Victoriasta kertova kappale oikeassa muodossa viivoille.

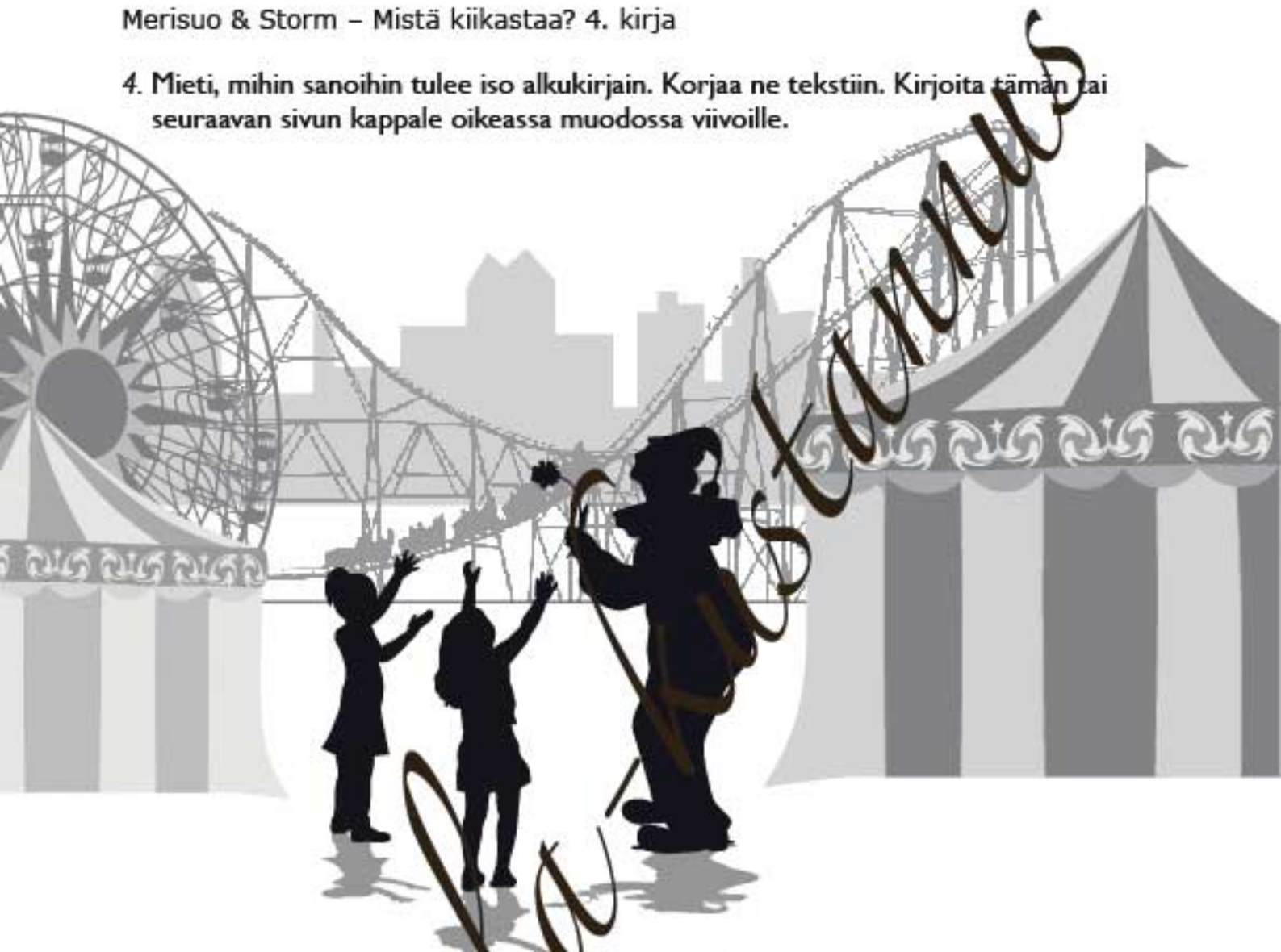

David ja Victoria Beckham

Englantilainen David Beckham on maailman tunnetuin jalkapalloilija. Hän on kuuluisa tarkoista vapaaotkuistaan ja keskityksistään. Hän on ollut Englannin maajoukkueen kapteeni. Hän on pelannut myös espanjalaisessa, italialaisessa ja amerikkalaisessa huippujoukkueessa. Kun David pelasi keväällä 2010 Italiassa, hän loukkasi jalkansa. Heti seuraavana päivänä hän lensi Milanosta Turkuun, jossa kuuluisa suomalainen koruri Sakari Orava korjasi akillesjänteessä olleen repeämän leikkauksella.

Bechamin vaimo Victoria on vähintään yhtä kuuluisa kuin miehensä. Hän tuli tunnetuksi laullessaan lauluyhtye Spice Girlsissä. Yhtye oli 1990-luvulla erittäin suosittu Englannin lisäksi joka puolella maailmaa. Yhtyeen levyjä on myyty yhteensä yli 70 miljoonaa kappaletta. Victoria oli Spice Girlsin tyylikkään ja muotimallin jäsen. Siksi häntä kutsuttiin nimellä Posh Spice. Hän on nykyään menestynyt muotisuunnittelija. Nyt Bechamin perhe asuu yhdysvalloissa. Heille syntyi heinäkuussa 2011 tyttövauva, joka sai nimekseen Harper. Perheessä oli jo ennestään kolme poikaa. Heidän nimensä ovat Brooklyn, Romeo ja Cruz.

4. Mieti, mihin sanoihin tulee iso alkukirjain. Korjaa ne tekstiin. Kirjoita tämän tai seuraavan sivun kappale oikeassa muodossa viivoille.

Kunmallisia paikkoja

S
sarjakuvataiteilija juba tuomola kertoi lehtihaastattelussa, että hän ei ole koskaan käynyt juban kaupungissa. se on etelä-sudanin pääkaupunki. karttakirjasta löytyy paljon muitakin hauskan nimisiä paikkoja. tivoli on pieni kaupunki italiassa aivan rooman lähellä. onkohan siellä aina yhtä hauskaa kuin tivolissa? turkin pääkaupunki ankara kuulostaa paljon ikävämmältä paikalta. tulisikö joskus käydä ihan salaa ruotsissa salan kaupungissa? minkälaiseen pulaan mahtaa joutua, jos matkustaa kroatiassa olevaan pulan kaupunkiin? on muitakin paikkoja, joiden nimet eivät oikein houkuttele. lima on perun pääkaupunki ja azerbaidzanissa on joki, jonka nimi on kura. onkohan kuolan niemimaalla venäjällä paljon isoja, kuolaavia koiria?

12. Kirjoita viivoille tunnettujen ihmisten (laulajien, urheilijoiden, televisioähtien jne.) nimiä, jotka ovat yhdyssanoja. Voit etsiä niitä esim. lehdistä tai netistä.

13. Kirjoita viivoille niiden televisio-ohjelmien nimiä, jotka ovat yhdyssanoja. Voit katsoa niitä lehdissä olevista ohjelmatiedoista.

1. Kirjoita alla olevat lauseet uudelleen niin, että niissä olevat verbit ovat imperfektissä.

Helsingin kauppatorilla liikkuu rosvoja.

Kun pahaa aavistamatta nuolaiset jäätelöäsi, se karkaa.

Röyhkeä lokki nappaa sen kädestäsi.

Ihmiset eivät enää voi herkutella rauhassa torilla.

Lokit huomaavat jo kaukaa kaikki herkkupalat.

2. Kirjoita seuraavat lauseet uudelleen niin, että verbit ovat perfektissä.

Helsingiläiset päättivät puolustautua.

Ensin torille palkattiin kaksi loppivahtia.

Sitten torin ylle vedettiin suuri verkko.

Sen alle ryöstäjät eivät päässeet.

3. Kirjoita lauseisiin oikeat persoonapronominit: minä, sinä, hän, me, te tai he.

_____ osti meidän vanhan automme.

_____ pelaamme tänään liikuntatunnilla pesäpalloa.

_____ olet hyvä pelaamaan.

_____ unohdin kirjastokorttini kotiin.

Tuletteko _____ mukaan jalkapallo-otteluun?

Missä _____ asuvat? Asutteko _____ lähellä heitä?

Kesällä _____ uin ja söin jäätelöä joka päivä.

Oletko _____ käynyt Linnanmäellä? _____ kävin siellä eilen.

_____ kävimme myös Korkeasaarella.

_____ kuulin, että _____ menette pian laivalla Ruotsiin.

_____ haluaisin olla laivan kapteeni. _____ pääsee kauas ulkomaille.

4. Merkitse sanoihin oikea loppuosa (omistusliite).

Minun uudessa kännykässä _____ on paljon hauskoja soittoääniä.

Olen valinnut kaikille minun kavereille _____ eri soittoäännet.

Löysin meidän tietokoneella _____ paljon tietoja jalkapalloseuroista.

Missä seurassa teidän suosikkipelaaja _____ pelaavat?

Minun sisko _____ etsi netistä ohjeita meidän gerbiili _____ hoitoon.

Hänen ystävällä _____ on hamsteri ja koira.

Heidän kotona _____ on aina ollut paljon eläimiä.

Onkoohan heidän koiralla _____ pentuja?

Meidän mummi _____ haluaisi koiran.

Hän sanoo, että hänen talo _____ on tyhjän tuntuinen ilman koiraa.

Onko teidän isoäidillä _____ jokin lemmikkieläin?

Onko sinun äiti _____ allerginen koirille?

1. Numeraalit ilmaisevat lukumäärää. Niistä voidaan tehdä myös järjestyslukuja, kuten ensimmäinen, neljäs-kymmenes jne. Lue teksti ja alleviivaa siitä numeraalit.

Pietari Suuren majoituspaikka

Pietari Suuri oli kymmenen vuoden ikäinen, kun hänet kruunattiin vuonna 1682 tsaariksi. Aluksi hän hallitsi yhdessä vaimonsa Ivanan kanssa, mutta tämä kuoli vuonna 1696. Sen jälkeen Pietari oli suuren valtakunnan mahtava keisari kaksikymmentäyhdeksän vuotta. Tämä Venäjän ensimmäinen Pietari-niminen hallitsija oli hyvin erilainen hallitsija kuin hänen edeltäjänsä olivat olleet. Hän oli vahvarakenteinen, yli kaksisataaneljä senttimetriä pitkä mies. Hän ei myöskään pelännyt ruumallista työtä, vaan oli taitava laivapuoseppä ja kokenut meriupseeri.

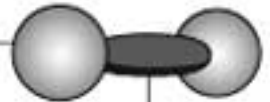
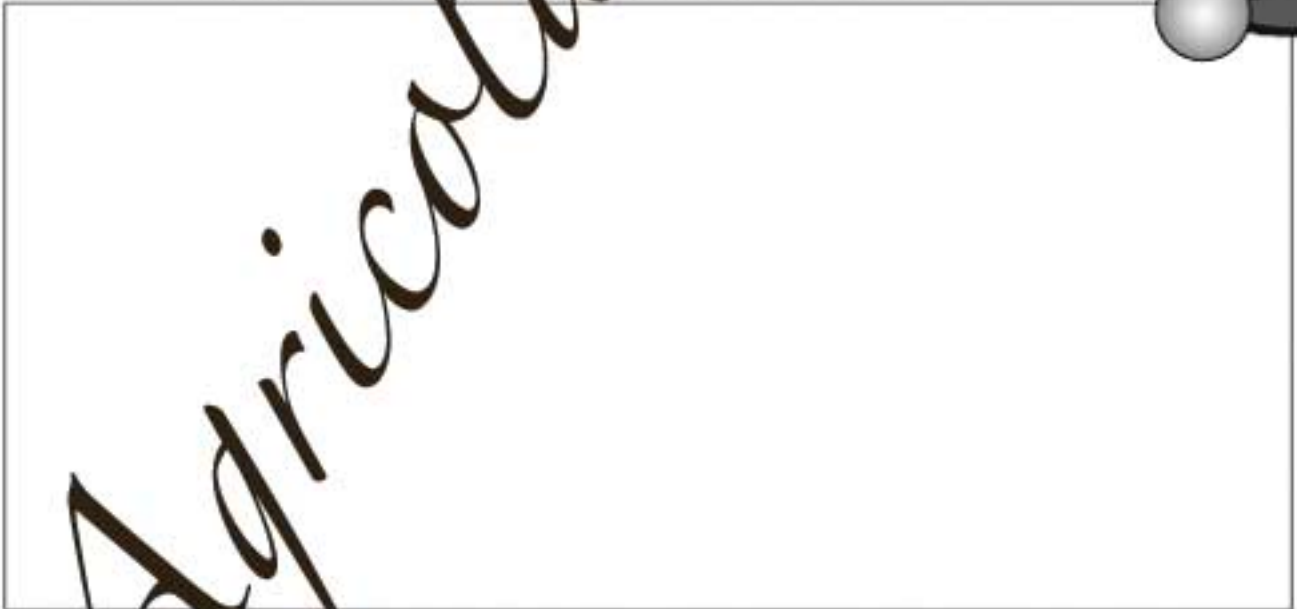
Pietari perusti maan uudeksi pääkaupungiksi Pietarin. Siitä piti tulla aivan uudenlainen, eurooppalaistyylinen kaupunki. Hän kutsui Euroopasta luokseen parhaat insinöörit, laivarakentajat, käsityöläiset ja kauppiat uudistamaan maataan. Pietari itse vietti kaksi vuotta salanimellä Englannissa ja Hollannissa tutustuen sikeläiseen Iivankrakennukseen. Hollannissa hän jopa pestautui tavalliseksi tekniikkatyöläiseksi. Kun Pietari tuli takaisin kotimaahansa, hän aloitti siellä laajan laivarakennusteollisuuden. Lopulta keisarin laivastoon kuului neljäkymmentäyhdeksän suurta laivaa ja kahdeksansataa muuta alusta.

Kaupungin vanhin talo on Neva-joen rannalla oleva hirsimökki. Pietari Suuri asui siinä kolme vuotta. Hän halusi valvoa Pietarin kaupungin rakennustöitä. Ruotsalaiset puusepät rakensivat vuonna 1703 hänelle kolmessa päivässä hirsitalon, joka on varsin vaatimaton tsaarin asunnoksi. Talo on vain kuudenkymmenen neliömetrin suuruinen, ja siinä on kolme huonetta. Vaikka Pietari oli määrännyt, että kaupunkiin piti rakentaa kaikki talot kivistä, hänellä itsellään ei sillä hetkellä ollut rahaa sellaisen rakentamiseen. Siksi hirsitalon seinät maalattiin näyttämään punaiselta tiileltä.

3. Etsi mainoksista sellaisten vaatteiden kuvia, joista pidät. Liimaa kuvat ruutuun ja kirjoita viivoille luettelo kuvissa olevista vaatteista.

4. Etsi mainoksista sellaisten urheiluvälineiden kuvia, joista pidät. Liimaa kuvat ruutuun ja kirjoita viivoille luettelo kuvissa olevista urheiluvälineistä.

1. Lue teksti. Alleviivaa siitä kaikki nämä sanat: *joka, jota, jotka, koska* ja *kun*.
Lisää kaikkien alleviivaamiesi sanojen eteen pilkku.

Falkirkin laivahissi

Skotlannissa on lähellä Falkirkin kaupunkia laite joka on ainutlaatuinen maailmassa. Se on jättiläismäinen pyörivä laivahissi joka siirtää Forth and Clyde -kanavalla ja Union-kanavalla kulkevia laivoja kanavasta toiseen. Siirtyminen on ollut aiemmin vaikeaa koska Union-kanavassa vesi on 35 metriä korkeammalla kuin Forth and Clyde kanavassa. Aikaisemmin laivat joutuivat kulkemaan yhdenoista sulun läpi kun ne siirtyivät kanavasta toiseen. Laivat nousivat tai laskeutuivat sulkujen kautta, porras kerrallaan, toisen kanavan tasolle. Tämä oli hankalaa ja aikaa vievää. Noin 80 vuotta sitten sulkuportit purettiin koska kanavien käyttö oli enää vähäistä. Sen jälkeen käytettiin junia tai kuorma-autoja kun haluttiin kuljettaa tavaroita rannikolta toiselle.

Kanavia alettiin kunnostaa koska ihmiset ovat viime vuosina alkaneet uudelleen kunnostua veneilystä kanavilla. Skotlannin halki luotiin kanavareitti jota pitkin voi matkustaa laivalla tai veneellä maan länsirannikolta itärannikolle. Union-kanavan ja Forth and Clyde -kanavan välille haluttiin tehdä yhteys joka kuluttaisi mahdollisimman vähän energiaa. Näin syntyi Falkirkin laivahissi joka korvasi yksinään kaikki aiemmin käytetyt yksitoista sulkua.

Falkirkin pyörässä on kaksi valtavan isoa vesiallasta jotka on kiinnitetty vanhoja kelttiläisiä kirveitä muistuttavilla aisoilla pyörivän akselin eri puolille. Kumpaankin altaaseen voidaan ottaa yhtä aikaa neljä laivaa jotka ovat korkeintaan kaksikymmentä metriä pitkiä. Altaiden pitää lasteineen painaa yhtä paljon koska hissi toimii painovoiman avulla. Alas laskeutuessa alla saa toisen altaan nousemaan. Niissä ei kuitenkaan tarvitse olla yhtä monta laivaa koska veden määrää lisäämällä tai vähentämällä altaista saadaan yhtä painavia. Vaikka hissi nostaa kuudensadan tonnin kuorman, se käyttää sähköä vain saman verran kuin tavallinen pölynimuri.

On outo tunne kun laiva tulee ylemmää kanavaa pitkin hissin lähelle koska vesi laivan edessä loppuu. Laiva on yläilmoissa toisen kanavan tasoa paljon korkeammalla. Se ei kuitenkaan putoa koska se siirtyy pyörähissin kouruun. Sitä pitkin se liukuu altaaseen joka on Falkirkin pyörän yläpäässä. Matalalla olevaa kanavaa pitkin tulevat laivat taas siirtyvät altaaseen joka on pyörähissin alaosassa. Portit suljetaan kun kaikki lukset ovat altaissa. Sitten laite pyöräyttää ylhäällä olevat laivat alas ja alhaalla olevat laivat ylös alle neljässä minuutissa. Tämä on ainutlaatuinen kokemus joka houkuttelee turisteja tulemaan toisenkin kerran kanavaristeilylle.

2. Kirjoita jompi kumpi tällä sivulla oleva kappale viivoille. Muista merkitä pilkut.

